

Література

1. Крусян А.Р. Методолгічні питання оновлення Конституції України. Конституційна Асамблея: політико-правові аспекти діяльності. *Бюлетень інформаційно-аналітичних матеріалів*. Одеса, 2012. С. 13–20.
2. Шаповал В. Історія конституційного упорядкування сучасної української держави. *Право України*. 2011. 275 с.
3. Крусян А.Р. Конституція України й новітні політико-правові перетворення. *Юридичний вісник*. 2016. С. 21–25.
4. Барабаш Ю.Г. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права: монографія. Харків: Право, 2008. 182 с.

УДК 340(043.2)

Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент,
Бідюк Д.А., здобувач вищої освіти, другий (магістерський) рівень,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Становлення та визнання прав людини пройшло довгий шлях у світовій правовій структурі, теоретичному та практичному аспектах юриспруденції. Звертаючи увагу на історичну основу, можна зазначити, що права людини виникли у різний часовий період. Навіть урамках європейської цивілізації існує широке розмежування теорій виникнення прав людини, як за часом, так і за особливими аспектами визнання окремих прав.

У загальній теорії права найбільш популярною є концепція правових поколінь, відповідно до якої виникнення прав розділяють на чотири окремі етапи:

Перше покоління прав уособлює цінності лібералів, які сформувалися завдяки впливу буржуазних революцій. До цього покоління слід віднести права особистого та політичного характеру, які мають за мету захист особи від протиправного порушення меж особистої свободи з боку державної влади чи інших індивідів, державного свавілля та сприяти укріпленню принципу рівності кожного перед законом та судом.

Друге покоління прав людини є логічним продовженням першого та вносить у міжнародне правове поле принципи, які мають зв'язок не лише з базовою свободою, але й з гідним рівнем існування. Це покоління складається з соціальних, економічних та культурних прав, які напряду залежать від рівня розвитку країни.

Третє покоління прав людини спрямоване на втілення у життя цінностей, які відображають мир та безпеку у світовому масштабі. Це покоління складається із колективних прав, які мають своє практичне

застосування у націях, народах, людстві в цілому.

Четверте покоління прав людини складається з прав, які:

базуються на змістовності незалежності індивіда та його можливості розпоряджатися власним тілом та розумом. Прикладом таких прав є загально визнані право на смерть, зміну статі, пересадку органів, штучне запліднення, заборона до клонування та інші права, які мають прямий зв'язок з медициною;

базуються на розширенні інформаційних та комунікативних можливостей (інформаційні права). Прикладом таких прав є право на доступ до всесвітньої мережі Інтернет, право на збереження анонімності, на безперешкодний доступ до інформації та її розповсюдження, право на електронне громадянство тощо.

Виходячи з вищенаведеного, можна зробити висновок, що права та свободи особи, гарантовані чинною Конституцією, являють собою своєрідну базу, що забезпечує повноцінне існування та гармонійний розвиток всього суспільства України.

І.І. Магновський до визначаючих характеристик гарантій прав та свобод людини та громадянина відносить їх матеріальну складову, в тому числі й те, у чому гарантії прав та свобод людини знаходять своє реальне відображення у житті, а також їх функціональне призначення – тобто ті задачі, які виникають перед гарантіями прав та свобод особи у суспільстві [4, с. 10].

Для забезпечення можливості користуватися всіма правами та свободами людини і громадянина держава повинна створити ідеальні умови для реалізації конституційних прав і свобод, а також відповідний механізм їх гарантування. Основним елементом цієї системи є гарантії, які являють собою цілу низку конкретних засобів, завдяки яким стає реальним ефективне здійснення громадянами сво їх прав і свобод, їх охорона та захист від правопорушення. Їх головне призначення полягає в забезпеченні всіх і кожного рівними правовими можливостями для набуття, реалізації, охорони та захисту суб'єктивних прав і свобод. Головною особливістю юридичних гарантій являється те, що вони знаходять своє вираження у чинному законодавстві у вигляді спеціальних засобів та способів для забезпечення прав та виконання обов'язків з усіма громадянами країни.

І.Л. Бородін стверджує, що правові засоби в механізмі забезпечення прав та свобод людини і громадянина як самостійне цілісне поліструктурне правове явище – це відносно новий напрям не тільки в законотворчій і правозастосовчій діяльності, але й новий напрям у юридичній науці, зокрема, загальній теорії права [1, с. 25].

Усі права та свободи, які гарантує своїм громадянам Конституція України, являють собою правила прямої дії. На практиці це проявляється в тому, що особа, у випадку порушення її прав та свобод та за наявності

доказів такого порушення, може звернутися до суду, посилаючись на конкретну норму Основного Закону. Навіть якщо у чинному законодавстві немає окремого нормативно-правового акту, який би покладав своє правове регулювання на вирішення даного питання, це не є причиною, за якою суд має право відмовити у прийнятті відповідного позову для його розгляду у судовому порядку.

Міжнародні гарантії передбачають можливість звертатися за захистом права на свободу слова, свободу вираження поглядів, свободу масової інформації в Європейський Суд з прав людини (процедура існує в рамках Ради Європи) та до Ради з прав людини (процедура в рамках ООН) [2, с. 7].

Отже, окрім внутрішньодержавних правових гарантій, чинне українське законодавство надає кожному своєму громадянину широкий перелік гарантій, що походять з міжнародного права.

Література

1. Бородін І.Л., Моїсеєнко Л.М. Зміст правових засобів в механізмі забезпечення прав та свобод людини і громадянина в Україні. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія: Право.* 2017. № 3. С. 25-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivif_2017_3_5

2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 лист. 1950 р. *Офіційний вісник України.* 1998. № 32. С. 7–8.

3. Конституційне право України / за ред. В.Я. Тація, В.Ф. Погорілка, Ю.М. Тодики. Київ: Український центр правничих студій, Європейський вибір України, 1999. 376 с.

4. Магновський І.Й. Гарантії прав і свобод людини і громадянина в праві України (теоретико-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01. Нац.академія внутр.справ України. Київ, 2003. 20 с.

УДК 343.163(043.2)

Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент,
Кузьмук Б.І., здобувач вищої освіти, другий (магістерський) рівень,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРОРСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Як відомо, однією з особливостей української держави є безкінечний процес реформування різних гілок влади та інших інституцій у суспільстві. Особливе місце, у цьому процесі займає реформування органів контролю та нагляду органів. За останні два роки найбільшого розвитку та функціонування набула реформа в прокурорській системі. Свій початок вона взяла, від 19 вересня 2019 року, коли Верховна Рада